

ADHD-OIREISET NUORET JA AIKUISET JÄÄVÄT HOIDOTTA

Perjantaina järjestettävän 20-vuotisjuhlansa kynnyksellä ADHD-liitto ry – ADHD-förbundet rf kantaa huolta etenkin ADHD-oireisten nuorten ja aikuisten tilanteesta. Liiton keskustoimiston puhelimet ovat kuluvana vuonna soineet kiihtyvässä tahdissa epätoivoisten aikuisasiakkaiden pyytäessä apua. Liittoon tulleiden viestien mukaan ADHD-diagnoosista kertominen on pahimmissa tapauksissa estänyt kokonaan hoitoon pääsyn julkisella sektorilla. Liitännäishäiriöitä, kuten masennusta ja ahdistusta hoidetaan kyllä, mutta ei niiden syynä olevaa ADHD:ä.

Julkisen terveydenhuollon asiakkaita ohjataan kysymään ADHD-liitosta palveluista, joita ei kerta kaikkiaan ole saatavilla. Aikuisiän ADHD:n hoidoksi ei riitä pelkästään pienen järjestön rajallisilla resursseilla järjestämät sopeutumisvalmennuskurssit ja neuvontapalvelut. Potilasjärjestön tehtävä ei ole korvata puuttuvia julkisia palveluita.

Julkisella sektorilla vastuuta ADHD-oireisten asioista ei tunnu ottavan kukaan. Diagnosointia tehdään suurimpiin kaupunkeihin keskittyvissä neuropsykiatrisissa työryhmissä, muutoin ADHD on julkisella puolella edelleen kummajainen. ADHD-nuorilla ja -aikuisilla tulee pääsääntöisesti seinä vastaan; ellei jo diagnoosia selvitetäessä, niin ainakin hoitoa ja kuntoutusta haettaessa. Ammattihenkilöstön keskuudessa kiistellään ADHD:n selitysmalleista sen sijaan, että keskityttäisiin asiakkaan asian eteenpäin viemiseen. On eettisesti hyvin arveluttavaa sulkea yksi asiakasryhmä hoidon ulkopuolelle siksi, ettei oireyhtymän syntyisistä päästä yksimielisyyteen.

Puuttuva diagnoosi voi johtaa alisuoriutumiseen ja elämänhallinnan vaikeuksiin

Suurin osa nuorista aikuisista ja aikuisikään ehtineistä ADHD-oireisista kulkee edelleen vastoinkäymisestä toiseen puuttuvan diagnoosin vuoksi tai siksi, ettei diagnosoinnista ole seurannut minkäänlaisia hoitotoimenpiteitä. Asianmukaisesti aloitettu ja suuresti toimintakykyyn vaikuttanut lääkehoitokin on loppunut monella ADHD-aikuisella, koska julkisessa terveydenhuollossa ei erityislupareseptejä ole suostuttu uusimaan.

Harvalukuiset, asiaan perehtyneet yksityislääkärit yrittävät kannatella potilaitaan, joita on liian suuri joukko suhteessa ADHD-asiantuntijoiden määrään. Nykyisessä tilanteessa aikuisikäiset ADHD-oireiset syrjäytetään marginaaliryhmäksi, jonka kyvyt valuvat hukkaan asianmukaisen hoidon ja välttämättömien tukitoimien puuttuessa. Kustannukset maksetaan kaikkein vaikeaoireisimpien kohdalla lopulta vankeinhoidon puolella tai työkyvyttömyyseläkemaksuina. Monien ADHD-oireisten kohdalla alisuoriutumiskierre katkeaisi, kun opinnot saataisiin päätökseen tai soveltuva työpaikka löytyisi oikeiden tukitoimien avulla.

Liiton pääjuhlan alla ADHD-liitto ry – ADHD-förbundet rf haluaakin esittää pikaisia toimenpiteitä vaativan kysymyksen: ”Mistä löytyy se taho, joka velvoittaa julkisen sektorin hoitamaan myös ADHD-oireiset?”.

ADHD (Attention Deficit Hyperactivity Disorder) eli tarkkaavuus- ja yliaktiivisuushäiriö on neuropsykiatrinen häiriö. Se on noin 80 %:sti perinnöllinen ja johtuu mm. aivosolujen välissä olevien välittäjäaineiden, lähinnä dopamiinin, toimintahäiriöstä hermoimpulssin siirtyessä aivosolusta toiseen. Muita syitä voivat olla mm. raskauteen ja synnytykseen liittyvät tekijät. ADHD voi ilmetä pääasiallisesti tarkkaamattomuutena, pääasiallisesti yliaktiivisuutena/impulsiivisuutena tai näiden yhdistelmänä.

ADHD-liitto ry jäsenyhdistyksineen on jo 20 vuoden ajan tukenut ADHD-henkilöitä sekä heidän läheisiään antamalla ohjausta, tukea ja neuvontaa sekä järjestämällä koulutuksia ja sopeutumisvalmennusta. Liitto on osaltaan pyrkinyt edunvalvonnan ja ajantasaisen tiedon levityksellä lisäämään yhteiskunnan ja päättäjien ymmärrystä ADHD-henkilöiden tukemisen tärkeydestä.

ADHD-liitto ry – ADHD-förbundet rf viettää 20-vuotisjuhliaan Helsingissä perjantaina 13.11.2009. Lauantaina 14.11.2009 pidetään liiton vuosittainen syyskokous Helsingissä.

Lisätietoja:

Teija Jalanne, puheenjohtaja ADHD-liitto ry, puh. 040 778 2677

Virpi Dufva, toiminnanjohtaja ADHD-liitto ry, puh. 045 636 1841

www.adhd-liitto.fi

ADHD-liitto ry –ADHD-förbundet rf

Sitratie 7

00420 Helsinki

puh. (09) 4541 1120

adhd@adhd-liitto.fi